

Kapitaltillskott till Teracom AB

Sammanfattning

I betänkandet behandlas regeringens proposition 2002/03:64 Kapitaltillskott till Teracom AB jämte motioner väckta dels med anledning av propositionen, dels under allmänna motionstiden hösten 2002.

I propositionen föreslås att riksdagen skall bemyndiga regeringen att – inom den ram som för år 2003 har anvisats för lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet – besluta om ett lån för att finansiera ett villkorat kapitaltillskott på högst 500 miljoner kronor till Teracom AB.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Utskottet avstyrker två motionsförslag som syftar till att statens ägande i Teracom AB skall upphöra.

I betänkandet finns tre reservationer.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	4
Bakgrund.....	4
Propositionens huvudsakliga innehåll.....	5
Förslag i 2003 års ekonomiska vårproposition.....	6
Utskottets överväganden.....	7
Villkorat kapitaltillskott till Teracom AB.....	7
Privatisering av Teracom AB.....	12
Förslag i 2003 års ekonomiska vårproposition.....	12
Reservationer.....	14
1. Villkorat kapitaltillskott till Teracom AB, punkt 1 (m, fp).....	14
2. Villkorat kapitaltillskott till Teracom AB, punkt 1 (kd).....	14
3. Privatisering av Teracom AB, punkt 2 (m, fp).....	15
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	16
Propositionen.....	16
Följdmotioner.....	16
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2002.....	16

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Villkorat kapitaltillskott till Teracom AB

Riksdagen bemyndigar regeringen att, inom den ram som för 2003 anvisats för lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet, besluta om ett lån för att finansiera ett villkorat kapitaltillskott på högst 500 000 000 kronor till Teracom AB. Därmed bifaller riksdagen proposition 2002/03:64 och avslår motionerna 2002/03:Kr4 yrkande 1, 2002/03:Kr5 och 2002/03:Kr6 yrkandena 1 och 2.

Reservation 1 (m, fp)

Reservation 2 (kd)

2. Privatisering av Teracom AB

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:Kr4 yrkande 2 och 2002/03:Kr277.

Reservation 3 (m, fp)

Stockholm den 8 maj 2003

På kulturutskottets vägnar

Lennart Kollmats

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Lennart Kollmats (fp), Lars Wegendal (s), Eva Arvidsson (s), Paavo Vallius (s), Peter Pedersen (v), Nikos Papadopoulos (s), Tommy Ternemar (s), Cecilia Wikström (fp), Birgitta Sellén (c), Göran Persson i Simrishamn (s), Anna Lindgren (m), Gunilla Carlsson i Hisings Backa (s), Rossana Dinamarca (v), Matilda Ernkrans (s), Margareta Pålsson (m), Henrik Westman (m) och Dan Kihlström (kd).

Redogörelse för ärendet

Bakgrund

Teracom AB är ett statligt ägt aktiebolag (tidigare Svensk Rundradio AB) som bildades den 1 juli 1992 efter beslut av riksdagen (prop. 1991/92:140, bet. 1991/92:KrU28, rskr. 1991/92:329) och som övertog den verksamhet med utsändning av rundradio som tidigare bedrevs inom Televerket. Enligt bolagsordningen skall bolaget bedriva utsändning och överföring av radio- och TV-program. Bolaget skall vidare utveckla, marknadsföra och utföra andra tjänster med stöd av resurser som har byggts upp för radio- och TV-verksamheten eller som på annat sätt är förenliga med verksamheten inom radio- och TV-området. År 2002 var omsättningen i koncernen Teracom AB drygt 1 800 miljoner kronor och antalet anställda ca 900.

År 1997 beslutade riksdagen att digital marksänd TV skulle införas i Sverige. I en första etapp skulle sändningar inledas på ett begränsat antal orter i landet (prop. 1996/97:67, yttr. 1996/97:KrU4y, bet. 1996/97:KU17, rskr. 1996/97:178). År 2000 beslutade riksdagen att digital marksänd TV skulle få byggas ut till att omfatta hela landet (prop. 2000/01:1 utg.omr. 17, bet. 2000/01:KrU1, rskr. 2000/01:59). Utbyggnaden skulle ske på marknadsmässiga grunder.

I dag finns fyra sändarnät för digital marksänd TV som når 90 % av Sveriges bofasta befolkning. Ett femte nät når 50 % av befolkningen.

Omfattande satsningar på digital-TV inklusive stora avskrivningar har resulterat i ett allt sämre resultat för Teracom AB fram till år 2001 med tillfällig förbättring för år 2000. Bolagets ekonomiska problem har uppkommit som en följd av stora investeringar i infrastruktur samt en investering i dotterbolaget Boxer TV-Access AB. Detta har fått till följd att Teracom AB:s finansiella situation är mycket ansträngd i dag trots att intäkterna ökar och lönsamheten bedöms förbättras på sikt.

Investeringarna i de digitala TV-näten beräknas fullt genomförda uppgå till ca 1 500 miljoner kronor. Därav hade Teracom AB vid utgången av år 2002 investerat ca 1 300 miljoner kronor. Vidare har bolaget investerat ca 150 miljoner kronor på utbyggnad av nät för distribution av digital radio. De sammanlagda nyinvesteringarna i digitala nät har därmed uppgått till ca 1 450 miljoner kronor. Därtill kommer löpande investeringar i övriga nät och infrastruktur om ca 200 miljoner kronor per år. Finansieringen av nyinvesteringarna har delvis skett med lånade medel, vilket gradvis ökat bolagets skuldsättning.

Totalt uppgår koncernens anläggningstillgångar, dvs. koncernens samlade investeringar efter avdrag för avskrivningar, till knappt 3 000 miljoner kronor.

De senaste årens kraftigt försämrade lönsamhet i Teracomkoncernen kan bl.a. hänföras till försäljningen av digitala TV-tjänster i dotterbolaget Boxer TV-Access AB. Detta bolag ägs till 70 % av Teracom AB och till 30 % av Livförsäkringsaktiebolaget Skandia. Boxer TV-Access AB:s affärsverksamhet har initialt lett till omfattande förluster. Investeringen i Boxer TV-Access AB har resulterat i en abonnentbas som vid utgången av 2002 uppgick till 140 000 betalande abonnenter.

De omfattande nyinvesteringarna i såväl infrastruktur som abonnentstock i dotterbolaget Boxer TV-Access AB har medfört att Teracom AB i dag har en svag finansiell ställning. Bolaget har ca 1 500 miljoner kronor i krediter från olika kreditinstitut men uppfyller inte längre alla kreditvillkor som kreditinstitutet har ställt upp. De kräver bl.a. att soliditeten, dvs. det egna kapitalets andel av balansomslutningen i koncernen, skall uppgå till minst 25 % (30 % i moderbolaget).

Bolaget har bedömt att investeringarna i såväl infrastruktur som abonnenter kommer att leda till ett behov av en förstärkning av det egna kapitalet. År 2001 begärde därför Teracom AB ett kapitaltillskott av ägaren. Vid en extra bolagsstämma i Teracom AB i november 2001 gav ägaren styrelsen direktiv om att genomföra en omstrukturering som innebär en ökad koncentration på kärnverksamheten. Som kärnverksamhet angavs utsändning till allmänheten av radio- och TV-program som är tillgängliga i hela eller större delen av landet utan kostnad. Beroende på omständigheterna kan utsändningarna ske med såväl analog som digital teknik. Enligt direktivet skall bolaget utgå från en kostnadsbaserad prissättning för kärnverksamheten. Övrig kompletterande verksamhet skall fortsatt genomföras med lägre risk och avsevärt mindre behov av egna investeringar. Omstruktureringarna beräknas resultera i att kostnaderna minskar med 150 miljoner kronor per år. Full besparingseffekt förväntas emellertid uppnås först år 2004.

För att lösa Teracom AB:s kapitalbehov bemyndigade riksdagen regeringen att utfärda en kreditgaranti till Teracom AB intill ett belopp om 2 000 miljoner kronor och med en löptid till utgången av år 2002 (prop. 2001/02:76, ytt. 2001/02:FiU5y, bet. 2001/02:KrU7, rskr. 2001/02:149). Regeringen har gett Riksgäldskontoret i uppdrag att på framställning av Teracom AB utfärda garantin. Någon garanti har dock inte begärts av Teracom AB.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I proposition 2002/03:64 Kapitaltillskott till Teracom AB föreslås att riksdagen skall bemyndiga regeringen att, inom den ram som för år 2003 har anvisats för lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet, besluta om ett lån för att finansiera ett villkorat kapitaltillskott på högst 500 000 000 kronor till Teracom AB.

Förslag i 2003 års ekonomiska vårproposition

I 2003 års vårproposition föreslås – i samband med en översyn av kapitalstrukturen i statligt ägda bolag – att 3 000 000 000 kronor skall tillföras ett särskilt konto i Riksgäldskontoret för insatser i aktiebolag som ägs helt eller delvis av staten. Vidare föreslås att denna ordning för en förbättrad kapitalstruktur skall få användas för omfinansiering av det i proposition 2002/03:64 avsedda kapitaltillskottet till Teracom AB (prop. 2002/03:100 s. 200–201). Vårpropositionen har remitterats till finansutskottet för beredning.

Utskottets överväganden

Villkorat kapitaltillskott till Teracom AB

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör bemyndiga regeringen att, inom den ram som för år 2003 anvisats för lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet, besluta om ett lån för att finansiera ett villkorat kapitaltillskott på högst 500 000 000 kronor till Teracom AB. Därmed bör riksdagen med avslag på motionsyrkanden godkänna vad regeringen föreslår. Jämför reservationerna 1 (m, fp) och 2 (kd).

Propositionen

Regeringen bedömer att Teracom AB har en stark marknadsställning i framtidens distribution av ljud och rörliga bilder över hela landet tack vare omfattande investeringar. Därutöver uppfyller Teracom AB viktiga uppgifter i totalförsvaret. Sammantaget utgör Teracom AB en av landets viktigaste aktörer som ägare av infrastruktur för TV- och radiosändningar.

Regeringen räknar med att en förbättrad finansiell uppföljning, ytterligare besparingar, tydligare uppdelning mellan olika delar av verksamheten samt ett bättre utnyttjande av den befintliga organisationen kommer att resultera i tillfredsställande avkastning. Genom utökade krav på ekonomisk styrning får ägaren även möjlighet att snabbt vidta åtgärder för att de finansiella målen skall uppfyllas.

För att verksamheten skall kunna utföras och utvecklas krävs ett kapitaltillskott som återställer den finansiella balansen i företaget, då det finns en risk för att bolaget annars hamnar i en finansiellt besvärande situation som försvårar dess verksamhet och uppdrag. Regeringen bedömer att ett belopp om högst 500 miljoner kronor är nödvändigt för att återställa soliditeten till den nivå som krävs för att bolaget skall kunna uppfylla sina åtaganden samt till fullo dra nytta av redan gjorda investeringar.

Efter ett sådant kapitaltillskott kommer soliditeten att uppgå till ca 30 % år 2003 i Teracomkoncernen enligt propositionen.

Vidare bedömer regeringen att soliditeten från och med år 2004 kommer att förbättras löpande tack vare egna vinstmedel, vilket gör det möjligt att återbetala kapitaltillskottet från och med år 2006 då koncernen beräknas ha goda finanser.

Regeringen har även övervägt ett kapitaltillskott på 400 miljoner kronor men kommit fram till att detta är otillräckligt. Behovet av en tillräcklig buffert grundar sig även på kreditgivarnas krav på lönsamhet. Genom att Teracom AB under år 2003 väntas uppnå fortsatt svag lönsamhet, behöver

denna brist kompenseras med en starkare balansräkning. Via ett tillskott på 500 miljoner kronor uppskattar regeringen att bolaget uppnår en tillräckligt stark finansiell ställning för att överbrygga perioden fram till dess att Teracom AB åter börjar generera vinst.

Riksdagen har för år 2003 bemyndigat regeringen att intill ett belopp om 23 500 miljoner kronor ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet. Av förarbetena (prop. 1995/96:220 s. 48 och s. 96) till lagen (1996:1059) om statsbudget framgår att med anläggningstillgångar avses inte bara materiella anläggnings-tillgångar utan även immateriella och finansiella anläggningstillgångar, t.ex. datorprogram och aktier. Regeringen bedömer att det här aktuella kapitaltillskottet utgör en sådan anläggningstillgång som får finansieras med lån i Riksgäldskontoret.

Regeringen avser därför att ta upp ett lån i Riksgäldskontoret för att finansiera det villkorade kapitaltillskottet. Ett sådant lån ryms inom den ram som riksdagen beslutat. Räntan för lånet kommer att belasta det inom utgiftsområde 24 Näringsliv uppförda anslaget 38:20 *Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m.*

Det föreslagna kapitaltillskottet kan enligt regeringen inte antas utgöra statsstöd i EG-fördragets mening.

Teracom AB skall så snart dess finansiella ställning har stärkts och de finansiella målen för företaget uppnåtts återbetala kapitaltillskottet och därefter ge utdelning till staten.

Motionerna

I tre motioner från Moderaterna, Folkpartiet och Kristdemokraterna yrkas *avslag på propositionen*.

Moderaterna tar i motion Kr5 (m) upp de ekonomiska förhållandena vid Teracom AB och erinrar bl.a. om att tidigare riksdagsbeslut om det digitala marknätet inneburit att utbyggnaden av nätet skulle ske på marknadsmässiga grunder. Motionärerna menar att det under inga omständigheter kan betraktas som marknadsmässigt att ge ett stöd om 500 miljoner kronor till ett företag på en konkurrensutsatt marknad. Regeringens underlag till propositionen är mycket dåligt, anser motionärerna som också finner att ärendet inte är ordentligt berett. De ifrågasätter även om ett kapitaltillskott är förenligt med EG-rätten.

I Folkpartiets motion, Kr4 (fp), sägs att det inte finns några garantier för att det av regeringen föreslagna kapitaltillskottet till Teracom AB är det sista och att företaget efter att ha erhållit ett sådant tillskott skall kunna stå på egna ben. Motionärerna anser visserligen att digital-TV är en bra teknik men att det är tillverkare och konsumenterna som själva skall få avgöra när och hur de vill gå över till den. Vidare ifrågasätter motionärerna regeringens resonemang om att kapitaltillskottet skulle vara förenligt med EG-fördragets regler om statligt stöd (yrkande 1).

Kristdemokraterna anför i sin motion, Kr6 (kd), att propositionen är dåligt underbyggd och att flera viktiga delar saknas för att kunna göra en bedömning av

- Teracom AB:s behov av ett kapitaltillskott och vilken omfattning ett sådant tillskott i så fall bör ha,
- Teracom AB:s förmåga att återbetala ett villkorat kapitaltillskott och
- frågan om Teracom AB har uttömt alla möjligheter att förbättra bolagets ekonomiska situation på egen hand.

I den mån Teracom AB behöver ett kapitaltillskott bör det inte finansieras genom att staten utnyttjar utrymmet inom de låneramar som riksdagen beslutar om. I stället bör en omdisponering av statens tillgångar göras genom exempelvis försäljning av statlig egendom, extra utdelningar eller extra inleveranser från statliga bolag (yrkande 1).

I samma motion från Kristdemokraterna, Kr6 (kd), begärs att regeringen skall återkomma till riksdagen med ett mer genomarbetat förslag för att förstärka Teracom AB:s soliditet. Motionärerna framhåller att det sändarnät som Teracom AB äger och driver är en del av samhällets grundläggande infrastruktur och även i fortsättningen bör ägas och drivas av staten som ensam ägare. De övriga verksamheter som Teracom AB har byggt upp bedrivs dock på en konkurrensutsatt marknad. Till viss del bedrivs denna verksamhet i dotterbolag. Dessa verksamheter bör bli föremål för utförsäljning, menar motionärerna. Regeringen bör utarbeta förslag till hur Teracom AB skall kunna omstruktureras för att ges förutsättningar att på bästa sätt klara av sin huvuduppgift, nämligen att bedriva utsändning och överföring av radio- och TV-program (yrkande 2).

Utskottets ställningstagande

Teracom AB:s ekonomiska problem har även vid ett tidigare tillfälle behandlats av riksdagen. Under föregående riksmöte godkände riksdagen – med viss ändring – regeringens proposition 2001/02:76 Teracom AB – garanti och omstrukturering. Godkännandet innebar att regeringen bemyndigades att mot en riskavspeglande avgift utfärda en kreditgaranti till Teracom AB intill ett belopp om 2 000 000 000 kronor med en löptid t.o.m. den 31 december 2002. Detta innebar en förlängning av löptiden i förhållande till regeringens förslag. Vidare beslutade riksdagen med anledning av ett motionsförslag att uttala att regeringen för riksdagen skulle redovisa Teracom AB:s långsiktiga finansieringsbehov (yttr. 2001/02:FiU5y, bet. 2001/02:KrU7, rskr. 2001/02:149).

Utskottet konstaterar nu dels att någon garanti aldrig begärts av Teracom AB, dels att regeringen i förevarande proposition lämnat den av riksdagen begärda redovisningen.

Utskottet anser liksom tidigare att Teracom AB har en nyckelroll inom den statliga mediepolitiken, framför allt då det gäller massmediernas mångfald och tillgänglighet (jfr bet. 2001/02:KrU7 s. 11). Även utifrån kulturpolitiska och demokratiska utgångspunkter är företagets roll av central betydelse.

Det markbundna TV-nätet som ägs och drivs av Teracom AB är av väsentlig betydelse för en stor del av befolkningen. Visserligen har betydande förändringar ägt rum på medieområdet de senaste åren, vilket innebär att TV-publiken i långt högre grad än tidigare numera har möjlighet att välja den för var och en lämpligaste formen för TV-distribution, via satellit, kabel eller marksändningar. Valfriheten i detta hänseende har således ovedersägligen ökat. Detta till trots är det alltjämt en stor andel av befolkningen, möjligen 41 %, som är beroende av marksänd TV-distribution, vilket framgår av proposition 2002/03:72 Digitala TV-sändningar (s. 5).

Utskottet har nyligen yttrat sig till konstitutionsutskottet över nämnda proposition (yttr. 2002/03:KrU1y). Därvid tillstyrkte utskottet bl.a.

- att den marksända televisionen skall övergå till digital teknik,
- att minst två digitala marknät skall byggas ut till en täckningsgrad om 98–99 % av befolkningen,
- att de sändarnät som har den största räckvidden i första hand skall användas för SVT och UR och för andra sändningar som sker med stöd av sändningstillstånd med villkor om opartiskhet, saklighet och ett mångsidigt programutbud och
- att de analoga TV-sändningarna skall läggas ned etappvis och skall ha upphört senast den 1 oktober 2007.

Förslagen om digitala TV-sändningar i prop. 2002/03:72 hänger nära samman med förslag som rör Teracom AB:s ekonomiska ställning och kan enligt utskottets uppfattning inte ses isolerade från varandra. Det finns därför skäl att erinra om vad kulturutskottet nyligen anförde i sitt yttrande till konstitutionsutskottet i fråga om den ekonomiska bärkraften då det gäller utbyggnaden av det digitala marknätet. Delar av utskottets resonemang återges här.

En förutsättning för utbyggnaden av de digitala marksändningarna har från början varit att dessa bedömts som ekonomiskt bärkraftiga och att sändningsverksamheten i sin helhet skall bekostas av medverkande företag (prop. 1996/97:67 s. 22 och 25, yttr. 1996/97:KrU4y, bet. 1996/97:KU17 s. 12, rskr. 1996/97:178). Kulturutskottet bedömer att det utrymme som kommer att finnas i två – nära nog – rikstäckande nät och i de tre övriga näten med lägre täckningsgrad gör att de digitala marksändningarna blir tillräckligt attraktiva för att flera programföretag vill medverka med sina sändningar i marknätet och för att publiken skall vilja investera i avkodare. Därmed skulle utsikterna kunna vara goda för att de digitala marksändningarna kommer att bli ekonomiskt bärkraftiga. Då det gäller utbudet från public service-företagen torde det för konsumenterna vara attraktivt att utöver SVT:s och UR:s utbud i SVT 1 och SVT 2 kunna ta del av nya digitalkanaler såsom 24:an och Barnkanalen. Andra programtjänster och tilläggstjänster kan dessutom komma att utvecklas av både SVT och UR, vilket bl.a. kan få stor betydelse för funktionshindrades tillgång till utbudet. Genom att det digitala marknätet även rymmer pro-

gramtjänster från flera andra programföretag torde den marksända distributionsformen bli ett intressant alternativ till kabel- och satellitdistribution.

Sammantaget anser kulturutskottet att det finns starka skäl som talar för att det är lämpligt att nu fullfölja den etappvisa utbyggnaden av det digitala marknätet för att efter en övergångsperiod låta de analoga TV-sändningarna upphöra. Ett riksdagens ställningstagande i enlighet med propositionen skulle ge fördelar för konsumenterna, främst i form av ett större programutbud. Det skulle också ligga i linje med målen för mediepolitiken, framför allt när det gäller yttrandefrihet, mångfald, massmediernas oberoende och tillgänglighet (jfr prop. 2000/01:1 utg.omr. 17, bet. 2000/01:KrU1, rskr. 2000/01:59).

Kulturutskottet hyser således den uppfattningen att det digitala marknätet har goda möjligheter att attrahera olika programföretag och därmed förmedla ett varierat utbud av program- och tilläggstjänster, som är intressant för konsumenten. Därmed torde det digitala marknätet utgöra ett konkurrenskraftigt alternativ till övriga distributionsformer. Utifrån denna bedömning och med hänsyn till att ett kapitaltillskott av betydande omfattning relativt snart kan komma att tillföras Teracom AB anser utskottet att möjligheterna är goda för att företaget på sikt kan uppfylla de finansiella mål som ägaren, staten, enligt propositionen kommer att kräva. Utskottet anser liksom regeringen att företaget – då dess finansiella ställning har stärkts och de finansiella målen har uppnåtts – skall återbetala kapitaltillskottet och därefter ge utdelning till staten.

Regeringen bedömer att det föreslagna kapitaltillskottet inte kan antas utgöra statsstöd i EG-fördragets mening. Regeringen stöder sig därvid på EG-fördragets regler om statligt stöd samt ett flertal mål som avgjorts av EG-domstolen. Av propositionen framgår att ett kapitaltillskott kan ges om staten agerar på ett sätt som skulle accepteras av en privat investerare som arbetar på normala marknadsmässiga villkor, den s.k. marknadsekonomiska investerarprincipen. Denna princip innebär att staten skall jämföras med hur en privat investerare med långsiktig syn på lönsamhet skulle agera. En sådan investerare kan satsa kapital för att säkra överlevnaden för ett företag som drabbas av tillfälliga svårigheter men som beräknas bli lönsamt igen.

Utskottet anser att regeringens bedömning i detta avseende är rimlig.

Sammantaget har utskottets överväganden lett fram till att riksdagen bör avslå motionerna Kr4 (fp) yrkande 1, Kr5 (m) och Kr6 (kd) yrkande 1, vari yrkats avslag på propositionen.

Även motion Kr6 (kd) yrkande 2, vari yrkats att regeringen skall återkomma till riksdagen med ett mer genomarbetat förslag för att förstärka Teracom AB:s soliditet, bör avslås.

En samlad bedömning av här redovisade frågeställningar leder fram till att utskottet anser att regeringens förslag bör godkännas av riksdagen. Riksdagen bör således bemyndiga regeringen att ta upp ett lån i Riksgäldskontoret för att finansiera ett villkorat kapitaltillskott på högst 500 000 000 kronor till Teracom AB.

Privatisering av Teracom AB

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om privatisering av Teracom AB. Jämför reservation 3 (m, fp).

Motionerna

I två motioner föreslås att *Teracom AB* skall *privatiseras*.

Motionärerna bakom motion Kr4 (fp) framför åsikten att staten inte skall stå för distribution av TV. En konsekvens av detta ställningstagande är att Teracom AB skall privatiseras (yrkande 2).

I motion Kr277 (m), som väcktes under allmänna motionstiden hösten 2002, sägs att Teracom AB behöver en ny ägare som kan tillföra kapital och kunnande och att det statliga ägandet därför behöver avvecklas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har vid olika tillfällen avstyrkt motionsyrkanden om privatisering av Teracom AB, senast under föregående riksmöte (bet. 2001/02:KrU7 s. 12). Utskottet hänvisar till de uttalanden som näringsutskottet gjort vid upprepade tillfällen om sin syn på statligt ägande, bl.a. i betänkande 2002/03: NU9 s. 30 f. Kulturutskottet anser i likhet med näringsutskottet att det i vissa fall kan vara motiverat med ett statligt ägande. De statligt ägda företagen, som i många fall har sitt ursprung i en infrastruktur som en gång byggts upp med offentliga medel, kan bl.a. bidra med en hög servicenivå och likvärdighet över landet.

Liksom näringsutskottet konstaterar kulturutskottet att det i vissa fall kan vara motiverat med försäljning av del av eller hela det statliga ägandet i ett bolag. Då det gäller Teracom AB har redan omstruktureringar gjorts som syftar till ökad koncentration på kärnverksamheten. Bland annat har företaget avyttrat dotterbolag, minskat stabs- och utvecklingsresurser samt koncentrerat olika funktioner till färre orter. Utskottet är inte berett att tillstyrka förslag som syftar till fullständig avveckling av det statliga ägandet i företaget.

Förslagen i motionerna Kr4 (fp) yrkande 2 och Kr277 (m) om att Teracom AB skall privatiseras bör avslås av riksdagen.

Förslag i 2003 års ekonomiska vårproposition

Sedan proposition 2002/03:64 överlämnades till riksdagen har regeringen i 2003 års ekonomiska vårproposition (prop. 2002/03:100 s. 200–201) lämnat förslag som bl.a. gäller *omfinansiering av kapitaltillskottet till Teracom AB*.

Innebörden i vårpropositionens förslag är i korthet följande.

I samband med en översyn av kapitalstrukturen i statligt ägda bolag skall genom extra utdelningar 3 000 000 000 kronor tillföras ett särskilt konto i Riksgäldskontoret för insatser i av staten hel- och delägda aktiebolag. Riksdagens godkännande för en kapitalinsats skall inhämtas (prop. 100 yrkande 37).

Vidare föreslår regeringen i vårpropositionen att det i proposition 2002/03:64 behandlade kapitaltillskottet till Teracom AB skall omfinansieras genom att den nya ordningen för en förbättrad kapitalstruktur används så snart som möjligt. Denna nya lösning anses nämligen vara mer ändamålsenlig. Riksdagen föreslås därför godkänna att – av behållningen på det särskilda kontot i Riksgäldskontoret – högst 500 000 000 kronor får användas *antingen* för att regeringen skall kunna återbetala det lån till Riksgäldskontoret som avses finansiera kapitaltillskottet till Teracom AB enligt prop. 2002/03:64 *eller* för att regeringen skall kunna lämna det avsedda kapitaltillskottet till Teracom AB utan att ta upp ett lån (prop. yrkande 38).

Förslagen i vårpropositionen bereds för närvarande av finansutskottet. Kulturutskottet har beretts tillfälle att yttra sig över det förslag som rör Teracom AB (yrkande 38). Riksdagen förväntas fatta beslut i ärendet före sitt sommaruppehåll.

Kulturutskottet inskränker sig i detta sammanhang till att konstatera att riksdagens beslut om förslaget i proposition 2002/03:64 Kapitaltillskott till Teracom AB förväntas ske i slutet av maj 2003. Regeringen ges därmed möjlighet att – vid behov – förhållandevis snart efter riksdagsbeslutet i maj tillskjuta kapital till Teracom AB på sätt som anges i prop. 2002/03:64.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I reservationsrubrikerna anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas.

1. Villkorat kapitaltillskott till Teracom AB, punkt 1 (m, fp)

av Lennart Kollmats (fp), Cecilia Wikström (fp), Anna Lindgren (m), Margareta Pålsson (m) och Henrik Westman (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen bifaller motionerna 2002/03:Kr4 yrkande 1 och 2002/03:Kr5, bifaller delvis motion 2002/03:Kr6 yrkande 1 och avslår proposition 2002/03:64 och motion 2002/03:Kr6 yrkande 2.

Ställningstagande

Regeringens underlag för att föreslå ett kapitaltillskott till Teracom AB är mycket dåligt. Av tidigare riksdagsbeslut framgår att utbyggnaden av det digitala marknätet skall ske på marknadsmässiga grunder. Vi kan under inga omständigheter betrakta det som marknadsmässigt att ge ett extra stöd om 500 000 000 kronor till ett företag som agerar på en konkurrenssatt marknad. Vidare lyckas regeringen inte förklara varför markdistribution av digitala signaler är bättre än satellit- eller kabeldistribution. Slutligen finner vi att det resonemang som förs i propositionen om att förslaget skulle vara förenligt med EG-rättens regler om statligt stöd långt ifrån är övertygande.

Med hänvisning till vad vi här anfört bör riksdagen avslå propositionen. Därmed bifaller riksdagen motionerna Kr4 (fp) yrkande 1 och Kr5 (m), bifaller delvis motion Kr6 (kd) yrkande 1 samt avslår motion Kr6 (kd) yrkande 2.

2. Villkorat kapitaltillskott till Teracom AB, punkt 1 (kd)

av Dan Kihlström (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen bifaller motion 2002/03:Kr6 yrkandena 1 och 2, bifaller delvis motionerna 2002/03:Kr4 yrkande 1 och 2002/03:Kr5 och avslår proposition 2002/03:64.

Ställningstagande

I likhet med vad som anförs i motion Kr6 (kd) anser jag att regeringens proposition är dåligt underbyggd och att flera viktiga delar saknas för att kunna göra en bedömning av dels Teracom AB:s behov av ett kapitaltillskott och vilken omfattning ett sådant tillskott i så fall bör ha, dels Teracom AB:s förmåga att återbetala ett villkorat kapitaltillskott och dels ifall Teracom AB har uttömt alla möjligheter att förbättra bolagets ekonomiska situation på egen hand.

Enligt min uppfattning är Teracom AB:s ekonomiska situation inte så krisartad att regeringen haft anledning att hasta fram den här propositionen. Jag föreslår att riksdagen skall avslå propositionen och begära att regeringen i stället skall återkomma till riksdagen med ett mer genomarbetat förslag till hösten 2003, efter påskyndande av den statliga utredningen om radio- och TV-lagen i berörd del samt utredningen om koncessionsavgifter. Frågan om kapitaltillskott till Teracom AB kan inte kopplas loss från övriga frågor på radio- och TV-området såsom till exempel frågan om operatörsbolag.

Med hänvisning till vad jag här anfört bör riksdagen sammanfattningsvis bifalla motion Kr6 (kd), delvis bifalla motionerna Kr4 (fp) yrkande 1 och Kr5 (m) samt avslå propositionen.

3. Privatisering av Teracom AB, punkt 2 (m, fp)

av Lennart Kollmats (fp), Cecilia Wikström (fp), Anna Lindgren (m), Margareta Pålsson (m) och Henrik Westman (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 3. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2002/03:Kr4 yrkande 2 och 2002/03:Kr277.

Ställningstagande

Enligt vår uppfattning är det inte lämpligt att staten har ansvar för distribution av TV. Teracom AB bör få nya ägare som kan tillföra kapital och kunnande och det statliga ägandet bör avvecklas. Detta bör riksdagen som sin mening tillkännage för regeringen. Därmed bör riksdagen bifalla motionerna Kr4 (fp) yrkande 2 och Kr277 (m).

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2002/03:64 Kapitaltillskott till Teracom AB:

Riksdagen bemyndigar regeringen att, inom den ram som för 2003 anvisats för lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet, besluta om ett lån för att finansiera ett villkorat kapitaltillskott på högst 500 000 000 kronor till Teracom AB.

Följdmotioner

2002/03:Kr4 av Lennart Kollmats m.fl. (fp):

1. Riksdagen avslår regeringens proposition om kapitaltillskott till Teracom.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att Teracom skall privatiseras.

2002/03:Kr5 av Kent Olsson m.fl. (m):

Riksdagen beslutar att avslå proposition 2002/03:64.

2002/03:Kr6 av Dan Kihlström m.fl. (kd):

1. Riksdagen avslår regeringens proposition 2002/03:64 Kapitaltillskott till Teracom AB.
2. Riksdagen begär att regeringen utarbetar ett förslag för att förstärka Teracom AB:s soliditet i enlighet med vad som anges i motionen.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2002

2002/03:Kr277 av Kent Olsson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening om vad i motionen anförs om Teracom.